

Forfatteren som ungt menneske ved en lånt skrivemaskine, han elskede at betjene.

Fra avantgarde til folkelig digter

DOKUMENTAR

"Onkel Danny - portræt af en karma cowboy"

★★★★☆

Det er en rigtig litterær klogefilm om den talende skrivemaskine

Dan Turèll, som Lars Movin og Steen Møller Rasmussen har lavet. Og samtidigt sine steder bevægende i skildringen af digteren og selviscenesætter, der døde som 47-årig af kræft.

Og i en af filmens sidste scener fortæller om netop det. Ironisk og præcist om at have øksen hængende over

hovedet. Det kan man jo på den anden side leve med i mange år. Men ét er sikkert. Dan Turèll må indstille sig på at arbejde for nedsat kraft - og det irriterer!

Og det tvivler man ikke på, efter at have oplevet onkel Danny på slap linje i hidtil ukendt arkivmateriale, mens venner, nær familie og digterkolleger fortæller og erindrer.

Mor Inge husker, at han lærte at læse, inden han kom i skole og refererer hans svimlende journalistiske debut på Gentofte Bladet, hvor han som 15-årig kom hjem med en lille cognachimme-

lim efter at have dækket forfatteren Soyas 80 års fødselsdag. "De troede vist, at jeg var ældre".

Interviews og erindringer bliver hele tiden krydsklippet med optagelser med Turèll selv. Når han fortæller, læser op eller optræder med sit band Sølvstjerne. Sådan opstår der et livligt pulserende billede af forfatteren, der nåede over 90 udgivelser i sine produktive år fra midten af 60-erne til sin død, 13. oktober 1993.

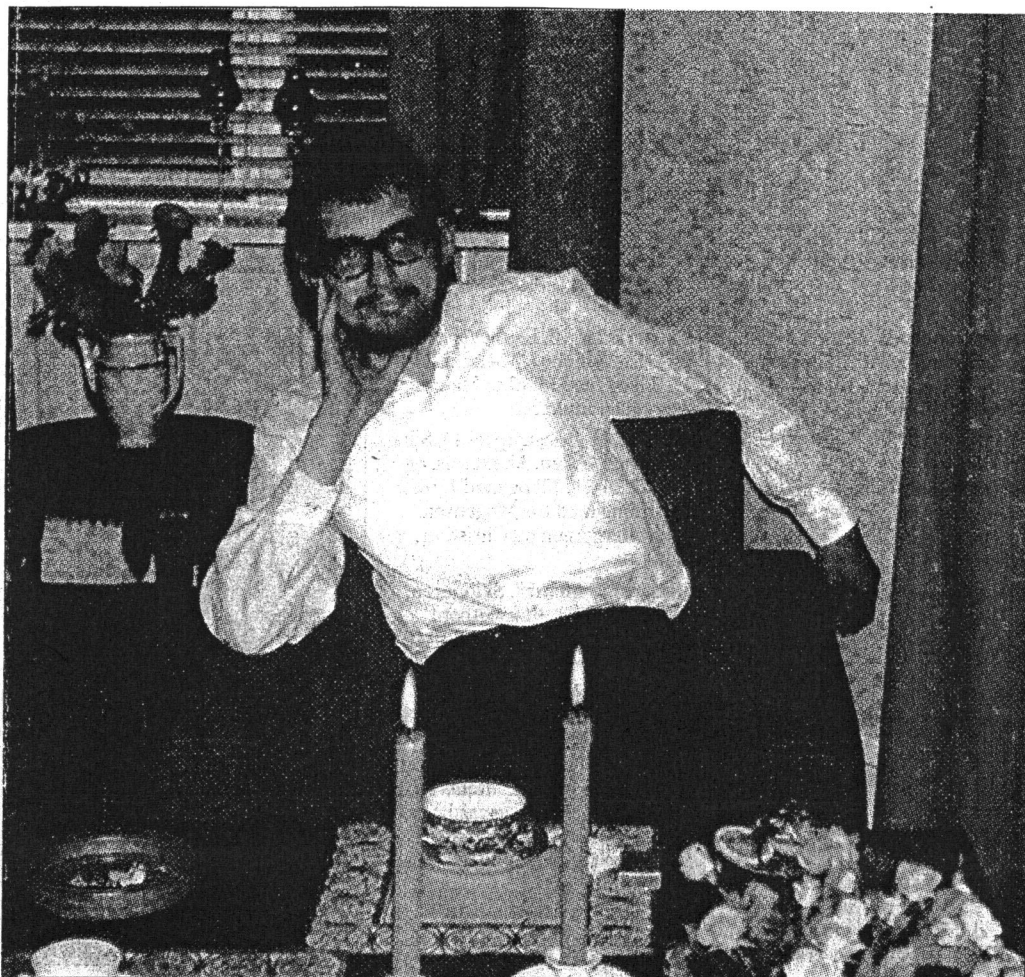
De er der allesammen. Alle dem, som har kendt og arbejdet med Turèll.

De skrivende kolleger Su-

zanna Brøgger, Peter Laugesen og Kirsten Bjørnkær, litteraturanmelder Lars Bukdahl, caféjer Ken Andre Stilling, som tjente en formue på at navngive sit indested efter Dan Turèll mod, at denne til gengæld fik gratis spiritus.

Jeg kunne se, at han slet ikke havde råd til at drikke alt det, han drak.

Det er også en film, hvor man selv må lægge til og trække fra. Du får ikke præsenteret noget færdigt billede af denne uhyre produktive skrivekugle, som ved hjælp af sortlakerede negle og skaldet isse forvandlede

Turèll i familiens skød. Inden Onkel Danny-rolen blev et skjold at gemme sig bag.

sig fra ekstrem avantgarde-digter til folkekær forfatter-fænomen.

Og filmen har da også åbenlyse mangler. Slagsmålet med datidens litterære parnas, som Turèll stort set indtil sin død var i kraftig opposition til. På grund af udsagn i stil med, at Anders And betyder mere for os - eller i hvert fald for ham - end alle Shakespeares skuespil. Og det ville han til enhver tid påtage sig at bevise.

Hans betagelse af hverdagen og hverdagslivet, og hans skildringer derfra i tidsskrifter, aviser og erindringsværket "Vangede Bil-

leder" blev ikke regnet for noget, da de udkom. Men da hans karakteristiske på en gang poetiske og præcist billedskabende stemme tav, kom anerkendelsen.

Men som en lang strømmende billedrække med og om mediefænomenet Dan Turèll fungerer den dokumentariske form med enkelte iscenesatte klip fint. Men rigtig tæt på ham, den rablende digteronkel kommer vi ikke. Og skal vi måske heller ikke komme.

For det ønskede han ikke selv. Og vi har jo bøgerne - digtbiblen "Karma Cowboy", kriminalromanerne

og mediemontagerne, hvor han skrev veloplagt i femte gear om beatdigtere, rockkoner, jazzsaxofonister, kriminalromaner, tegneserier og pop.

Han var undergrundens mand og samtidig vores - danskernes digter.

Bent Stenbakken

bent.stenbakken@nordjyske.dk

● "Onkel Danny - portræt af en karma cowboy". Danmark, 2002. Instruktion: Lars Movin og Steen Møller Rasmussen. En time og 10 min. Danmarkspremiere, Biffen, Aalborg.